

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal:

Jászberény, III. ker.,
Szentháromság-tér 3.
hova a lap szellemi
részét illető közlemé-
nyek, valamint az elő-
fizetési és hirdetési
díjak küldendők.

JÁSZ UJSÁG

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési ár

helyben:

Egész évre 4.— K
Félévre 4.— K
Negyedévre 2.— K

vidéken:

Egész évre 5.— K
Félévre 4.50 K
Negyedévre 2.50 K

Egyes szám ára
10 fillér.

Felolvasó szerkesztő:
BELEZNYAI LÁSZLÓ.

Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

Laptulajdonos:
DARÁNYI FERENC.

A materiális kultúra csődje.

Igéző hatalommá lett a modern kultúra. Vivmányai szívünkbe rajzolódtak, megejtette lelkünket teljesen. És csöppött be csoda! Óriási haladást tettünk a múlt században. A természettudomány átkutatta a kozmoszt, bevilágított a természet műhelyeinek legelrejtettebb zugába. A technika rabigájába hajtotta a természeti erőket. A gazdasági haladás szembeötlő méreteket oltott. Győzedelmi ünnepet ült a materiális kultúra, olyat, amintő a világ még nem látott. Mámorosak, részeket lettünk e diadalról, cibódultunk, elkéakultunk e kultúra virágainak illatától s mely megilletődéssel emelünk kalapot a tudomány előtt, mely ily mesés eredményi volt képes felmutatni.

De ennek a kultúrának minden áldása mellett is nagy hibája volt: felszabadította a hitetlenség démonát. A modern „tudomány” detronizálta az Istent, a vallásos világnézetre rápörkölte a gyermekmesék bélyegét,

letagadta a metafizikát, sutba dobta az erkölcsi törvényeket s új erkölcsi törvénytablót készített: minden csak relativ, minden meg van engedve, minden fejlődésben van. Kinevette a vallásos meggyőződést, hivalkodó gög-gelg lekcinsnyelte az Istenbe vetett bizalmat, sárba tiporta a legszentebb eszményeket, melyekért hajdan oly sok vér folyt. Istenítette a természetet, a lét problémáját a természettudomány, kémiai és technika tételeivel bogozta, a lélek léfzését tagadta, az ember eredetére vonatkozó hypothesiseket megdönthetetlen igazságnak hirdette, az embert- a tökéletesebb állatnak nyilvánította, a gondolatot az agyatomok mechanikus mozgásának hirdette.

Ezen mérő materializmus következménye volt a *test kultúrája*. A sport, a bór ápolása, az arc szépsége: ezek voltak a bálványok. A meztelenség kulusza orgiákat ült, vaskos

könyvek íródtak védelmére az ultra-montan erkölcs támadásai ellen.

S mi lett az eredmény ezen testkultúrának? Csodálatos! Az emberi test meggyöngült, az emberi szervezet megröppant, mert a test mesterkélit dődelgetése mellett elhanyagolták a lelket, — pedig: „es ist die Seele, die sich den Körper baut.” Még Zola is kénytelen volt bevallani: „Napjainkban az emberi test bomlásnak indult.” A naturalizmus fanatikusai, a materializmus szóvivői egyértelműleg konstatálják, hogy az emberi szervezet minden test-kultúra, tudomány és sport dacára csenevész és beteg, betegebb, mint valaha volt.

És e jelenség egészen természetes. A modern kultúra csak külső kultúra volt. A lelket, a lélek szükségleteit ignorálták. Az önmegtartózkodást, önfékezést felszeg, örömtelen aszkézisnek minősítették. S e felfogás csakhamar megérelte fanyar gyümölcsét. Szinte

Szeretem . . .

Szeretem a friss, harmatos reggelt,
A szállingó hőt, a szűz-tiszta dért.
Szeretem a vig, koránkelő embert,
A bűnbölcő orkánt, a visító szélét.

Egy szőke, kékszemű, rózsásarcu lány,
Aranyszőke haja: tündérialom.
Felső rózsabimbó, vörvörös virág:
Az én eszményképeim, az én ideálom.

Tóth Tivadar.

Imam Haszan.

(Levél a keletről.)

A Jász-Ujsággal közli Halmay Máriaus.
(Folytatás.)

— Jól van, mond meg a boszna szeráji uraknak, hogy hagyják cselekedni Imam Hasszánt csak 3-szor hét napig, s ne avatkozzanak a dolgába, ugy Allahra mondom a béke meg lesz. De ha a kékek csak egy lövést is tesznek, nem állok jól semmiért. Elfogadom, volt a főhadnak válasza. El is fogadhatod bráczó, mondá a

bég, amit Imam Haszan mond az szent írás, igazabb mint az Al korán maga.

Elbacsuzott hát a főhadnagy még az nap rokonától és Immaan Hasszaniól s egyenesen a szerájévi parancsnokságnak jelentette utazásának eredményét. Mit volt mást tenni a főhadnagy által kötött szerződést el kellett fogadni minden kommentár nélkül.

Nagyon sok szemrehányást kellett azonban szegény főhadnagynak kapni a második hét végén a magastrangu szerájévi uraktól. Hiszen Zvornikról Focaig megmozdult minden fegyvertörő mohamedán bosnyák. Rajokiban gyülekeztek a Veliko Brdo szakadékaí között. Rendbontás azonban eddig még nem történt, igaz a kékek sem pörkölték rá a kez-re. Nosza lóhalálában kellett volna ismét látogatába mennie a főhadnagynak, meg tudni mit akar Imam Hasszan s ha kell őt észre is téríteni. Hiába lelkezte szegény feje, hogy hagyják békén az Imamat, ismeri ő a fajtáját, amit egyszer megígért szigoruan meg is fogja tartani, de a sok tüzesvérű katona nem akart belegeezni a várakozásba, s már-

már a „kard ki kard” jelszó jutott érvényre midőn a főhadnagy elutazott hírt hozni.

A látogatás azonban sikertelennek bizonyult, mert sem Bég Husszein Alibegovicssal, sem Imam Hasszannal nem beszélhetett — nem fogadták őt. Csupán a zson üzenetét kapta az Imágnak, hogy én megtartom szavamat, azon légy hogy ti is megtartjátok, különben Allah legyen mind-annyjunktak kegyelmis!

Híven reerált küldetéséről Szerájéóban a főhadnagy a nesze szerái fog meg jól eredményről, s kijelenté, miszerint ő csak azt ajánlhatja, miszerint a 3 hetet ha török ha szakad be kell várni.

A harmadik hét végén egy szurtos hódas megszólította a főhadnagyt az utcán, mondva, hogy Imam Hasszan azt üzeni, mi szerint a 21-ik nap reggelén legyen a Varka planinán, amidőn valamit látni fog.
A parancsnokság tudatval s beleegyezésével el is ment a „junak” öltönyben a Varka planinára ahol egy egész hadosztályra való fegyveres felkelő láttó táborozni. Majd megjelent az Imam a hatalmas „Ja hu Allah” klabálás között, s a következőket mondá:

megjeddünk a mezelen naturalizmus, vizgasztalan pessimizmus és durva materializmus okozta ridegségtől, kietlenségtől, sivárságtól. Szaharában bolyongunk. Itelünk nem lét oázis. Busan, csüggedtnek néztük a lélek elsatnyulását. Ugy látszik, már a modern kulturbemberek agyában is derengeni kezd s a jóhiszeműek beismerik, hogy célt tevesztettek. Mind egetőbb a vágy, mind hangosabb az óhaj: az anyagi kultúrán kívül lelki kultúrára is szükségünk van bármiként fáradozik is Szász Zoltán az ellenkezőt bizonyítani.

És méltán. Szabadságot, békét, életet akarunk! Élni akarunk, nemcsak test, de lélek szerint is! Lelkünk türelmetlenül követeli a maga jogát: az idealizmus régióiban való szárnyalást, az Istenhez való közéletet! Leilkünk elhanyagolása mellett ütszéli koldusok vagyunk és erkölcsi csig a posványban tetregünk akkor is, ha fizikailag a repülőgép a felhők közé emel. Szívesen vagyunk e fejlődő és haladó kulturprocesszusnak munkásai, de lelketlen gépei nem akarunk lenni!

Megrészedünk az anyagi kultúrától, de mert egyoldalú volt, meg is csomórtottunk tőle. Ellaposodott az életünk s most már tartalmat, harmóniát keresünk. A lelki kultúrát leicsinylő anyagi kultúra fiasoktól vallott: az idealizmust, a kereszténységet a modern életből társadalmi öngyűkösség nélkül kiküszöbölni

— Emlékeztek-e amikor három év előtt ide hiváltak benneket minden fegyverrel, azon okból, hogy hazánkat elakarják venni a svábu, s a betérő kékeket fegyverrel verjük vissza?

— Emlékezünk!

— Nohát ti hitetlen disznók, undok kutya, mit akartok hát most? Ugy-e elfutottatok, mint tisztátalan gyáva nyulak az első topcsik láttára, hát még mikor a topcsik még is szólaltatták az ágyukat, hát még mikor a golyók le is csapnak közetük, ugy-e akkor itt hagytatok engem egyedül! pedig két golyó volt a testemben? Akkor elfutottatok, mikor megakadályozhattuk volna a kékék bejövetelet, s most pedig amikor már annyian vannak idebenn, mint csillag az égen, most akartok fegyvert fogni. Junakoknak mondjátok magokat? A nyűves kutyának a farka vagytok ti, nem harcosok! Annyit mondok nektek, takarodjatok haza tűzhelejtekre, míg jól megy a sorotok, mert máskülönben egy sem fogja megálni közleket a szülőházat. Így van vége van. Béke legyen veletek. Én mondom ezt, Imam Haszan.

Haza is mentek így menekedtek meg sok bosnyák a haláltól, de igaz, hogy Imam Haszan és sok ezer mohamedán még az évben ki is vándorolt kis Ázsiába. (Vége.)

nem lehet. Az anyagi kultúra kényelmet adhat, élvezetben részesíthet, de boldogságot egyedül a lelki kultúra nyújthat, az a harmonikus kultúra, mely az evangélium talaján, a keresztet tövében fakad és fejlődik.

A Zagyván át.

Az első és hatodik s így a szőlővel-dekkel rövidbe összekötítésre szolgáló utvonali megnyitása érdekében rég óta dolgozik a város hatósága. A kisajdítási eljárást — mint említettük — folyamatba teték és most egy bizottság munkája lesz az átjáró kérdésének helyes megoldása.

Tehát ismét egy hidal két tüni a várost majdnem a közepén keresztül szelő Zagyva-lyón. Ez egy vagy két kerület közlekedési érdekeire nézve helyes és szükséges, ám de ezzel még az összeforgalom lebonyolítására nézve tisztán csak egy melék kérdés fog elintéztetni, mert még mindig fenn marad ezután is ama kívánalom, hogy a város egyik és másik része közlekedési összeforgalmának lebonyolítására egyedül szolgáló régi jó öreg „nagykihúd” is segítséget nyerjen. Vagyis mint kiáth szükséglet áll fenn a város belső területén e sorok íróját által is rég tervezett második és pedig a nagykihúd s a szelei uti nagykihúd között építendő egy a Kossuth-utca utvonala irányba eső kocsiközlekedési újhíd létesítésének kérdése.

Nemesak a közlekedési forgalom, de az élet- és vagyonbiztonság, vagyis a tűzbiztonság érdekében is igen fontos szükséglet nyerne kielégést, ha a város magisztrátusa az újhíd s ezzel kapcsolatban egy a város központjára irányuló utvonali megnyitásának kérdésével a sok haladást tervek között komolyan foglalkoznék.

A város általános rendezésének most szorgalmasan lévő szorgos munkájában megzavallásra méltó dolog volna ha a város hatósága közérdekű működését ezen igen fontos kérdésre is kiterjesztené.

UJDONSÁGOK.

— A lakbérosztálya sorozás ügye vagyis tudniillik, hogy Jászberény városa kérelméhez képest előnyösebb lakbérosztályba soroztassék az illetékes fórum előtt — mint lapunk zártakor vettük a hirt — igen kedvező stádiumban van. Erős lehet a reményünk, hogy Jászberény a kiválasztott városok között a 4-ik lakbérosztályba fog mielőbb soroztatni.

— Változások a honvédségnél. A májusi katonai előléptések alkalmából a jászberényi honvéd helyőrségtől Gyurán Béla zászlós hadnagyá nevezették ki, továbbá Gyuláról ide helyeztették át: *Beleny* Máttyás főhadnagyt és *Neuman* Ferencz hadnagy, innen pedig Gyuláról helyeztették át: *Bencez* Béla főhadnagyt és *Lakatos* Aladár hadnagy

— Májusi ajtatosságotok. A Mária tisztelő májusi ajtatosságotok a női zárda bájos kis kápolnájában annyi sokan látogat-

ják az intelligenciánk köréből, hogy alig lérenek be a hívók a kis kápolnába. Itt valóban lélekelmelet és vallásos áhítatra hangoló egyházi szertartásban van részük a buzgólkodóknak. A kedves nővéreket a növendékekkel vegyes szép karnekek elragadóan szép és lélekre ható gyönyörrel töltik el a hallgatóságot.

— A Millenium iskolai ünnepe. Házánk ezereves fennállásának ünnepeit rendelt a törvényhozás, mikor törvénykezlet alkotott 1896-ban *Bánffy* miniszterelnöksége alatt Magyarország ezereves fennállásáról. Ezt az ünnepeit iskoláinkban évről évre emlékszámkok, hazafis szavallatokkal s ünnepi beszédekkel tartják meg. Így volt ez az idén is f. hó 2-án. A központi kath. iskolák fia és leány növendékek előtt *Véninger* Kálmán tanító, a III. ker. állami iskolában *Brand* Viktória, a VIII. ker. áll. iskolában *Benyovszky* Joán tanítók tartottak alkalmi beszédet. Az iskolai ünnepekkel szent mise előzte meg, melyen az összes kath. és állami iskolások tanítók vezetése által megjelentek. Igaz, hogy azokon kívül azután senki más, Dehát Jászberényben megszokott már, hogy csak az ifjúság ünnepeit és telkesedik.

— Esküdték a jászágban. A május elején kezdődött esküdtszéki ülészánk a jászág területéről kisorsolt esküdtek a következők *Jászberényből* Konkoly Mihály, Dr Gyáris Ferenc, Dr Jász Béla, Juhász Sándor, *Jászdókszállásról*: Mócár Andor, Pethes Balázs és Csikós Balázs: *Jászapátról* Dósa Géza, *Jászkisfőrről*: Csösz György *Jánosdórról*: Mészai Imre.

— A választók névjegyzéke. Az 1912 évre tervezés országgyűlési képviselő választók ideiglenes névjegyzéke a hó 5-10-25-ig bezárólag van közzemlre kitéve a várost közigazgatási kiadó hivatalban, hol is az az érdeklődők a hivatalos órák alatt betekinthetnek sőt azt *Beleny* László kiadó vagy helyettese leigyelete alatt le is írhatja. Ezen névjegyzék elleni felszólamlás május 15-16-17-ig, az észrevételek pedig május 16-17-25-ig adhatók be a központi választmányi előnöknek írásban. Az erre vonatkozó hirdeményt a város központi választmánya a lakossággal közölte.

— Választások jászárokszálláson. Az állásairól lemondott Csikós József községi főbíró. Torba Ferenc községm., Szikra Alajos tanácsos, Farkas Pál adóelőnök és az elhunyt Terjek János szállásbiztos, előjárósági tagok helyeinek betöltés céljából, a járási főszolgabíró, a választást május hó 6-ára tűzte ki. Csakneten általános tiszujtás lesz tehát Jászarökszálláson, mely iránt igen nagy az egész vonalon az érdeklődés.

— Gyűlés — halgatóság nélkül. Május 1-én a helybeli szocialisták (hát vannak ilyenek is?) nagygyűlést hirdettek a városlig-ti mulatóban, hol a szónokok megjelentek, annak rendje módja szerint, de az elvtársak vagyis a halgatóság sehogyan sem akart meg a zenehív hangjaira sem megjelenni Vártak órák hosszág, míg azután a kíváncsiság által behajított kizsármá közönség előtt megkezdődött a szónoklat. Amde ez is báni ütök ki, mert már ekkor a szász elveletének miatta inkább a pohárcsengés iránt érdeklődött a felséges nép, mint a hozamotó szavallatok iránt. Éz is meg volt s így — egyéb baj nem történt.

— *Vívótanóiyán*, *Gerechik* Aladár, a kúrhánban elágyonon ismert fővárosi jeles vívótánár a héten megkezdte 6 hétre tervezett vívókursusát Jászberényben. A vívási gyakorlatok a gimnázium tornatermében tartanak.

— A válogatós piébános. Ily címmel Az Est ápr. 15-1 számában hirt közölt, amelyben azzal vádolja meg *Csaponyi*

Ignác zilahi apátplebánost, hogy *Gulyás* János városi íktató beszterését és *eltemetését megtagadta*, indokul hozván fel, hogy *halottat nem ismert*. Ezzel szemben az Orsz. Pázmány-Egyesület védőirodáját felhatalmazták annak kijelentésére, hogy *a hir ebben a formájában közönséges hazugság*, mert *Gulyás* János elhalálozását *nem jelentette be senki*. A plebánost a temetésre már csak azért sem hívták, mert *Gulyás övegye*, aki protészánus vallásu, *a temetés évivégzésére a zilahi gimnázium protestáns hittanárát, Kerekes Andrást* kérte fel.

— **Tíz.** Vészharang kongása riasztotta fel Jászórád állomás lakosságát április hó 29-én t. e. 9 órakor. Mudris Imre IV-ik kerületi lakos istállója gyújtott ki. Hála Istennek és a lakosság éberségének a tűz tovább nem terjedt s ha bár erőse szél fúv, rövid fél óra alatt el lett nyomva.

— **Ujjab táncok.** A minden tereen való modernizálódás a táncos sportjában is csak hódít. A régi csárdás (most már boszton csárdás-járja) meg a cezerpolka és *Itajcs*-nak csak híret halljuk, mint baka a kávéknak. Most már teljesen új táncok járnak. *Toth Károly* a városunkban most táncanfolyamot tartó táncánár ismét újabb művészi fánctáncokat fog produkálni tanítványaital az idén és pedig *plastikus és szép táncokat*.

— **A Magyar Nemzeti Múzeum igazgatója** ezután is felkeri a nagyközönséget, hogy a vidéki országzserzte divó hűsüsti és a piánkóti népszokásokhoz fűződő tárgyaknak a múzeum részére való megszerzésében legyen segítségére. Népeletünk rohamosan halad az elszüntetés felé, minden nap egy egy régi szép szokás vált el az új egy-egy régi népeleti tárgynak kerül a lomok közé vagy a tűzbe. Hazánk önműveltségének megismertetéséhez járul mindenki egy-egy olykor nagyon is fontos adattal, aki ezen tárgyakat megemlíti s a legilletékesebb helyre a *M. N. Múzeum Néprajzi Osztályának* beküldi. Ilyen tárgyak például karácsonyok a belhemes templomok, bábok, álarok, süvegek, ruhák, láncos botok, hangszerek, kalácsok, a regölés használati és kosztümjei, aprózenék napján használt korbácsok, kereplők, ujféi szokásokhoz fűződő tárgyak, haromkirály napján használt álarok, süvegek, ruhák, kardok stb. Vízkereszt, gyertyaszentelt páros szentelt gyertyák, farsangi álarok, ruhák, buszjárás, és szerszámai. Hűsüsti kereplők, himes tojások. Eljegyzési és lakodalmi tárgyak; u. m. jegykendők, jegyáldások, vőfénytök, bokrétkák, lakodalmi zászlok, vőlegénybotok, vőlegényi és menyasszonyi ködmönök, menyasszonyi koszorúk, párták. Mindenféle népszokást ábrázoló fénykép, stb. stb. Kérjük tehát a ilyet közönséget, kik kérdésünket kelőképpen méltányolni tudják, hogy az ily feltárolt tárgyakat, esetleg a fel nem soroltakat is, Múzeumunk részére ajándékolják, esetleg csekély díjért szerezzék be s a *M. Nemzeti Múzeum Néprajzi Osztály* (Budapest, Városliget. Iparcsarnok) részére portamentesen küldje be. Gyűjtésünket kiterjesztjük hazánk egész területére s az összes nemzetiségre is. A Néprajzi Osztály készséggel megküldi az összes érdekeltőknek Magyarország néprajzi felkutatására szerkesztett kérdőívét, ha az illető levelező-lappon hozzáfér.

— **Parádfürdő.** A gróf Károlyi Mihály tulajdonát képező legremekkebb kies vidéki parádi grógyűrdő e hó 15-én nyílik meg. A parádi fürdő vendégülötte most is *Veseghy István* a jászág szülőlte lesz, aki ugy a tulajdonos uraság valamint a fürdőző közönség meglegegedtetését tő kitüntető elismerését is mindig ki tudta vívni magának.

— **A szentpéterfai papról** írt a jó multkoriban a Vasvármegye c. vidéki újság és híret úgyzólván minden fővárosi lap átvette. Ebben a hírből egy egész remdrámadó irnak le a lapok Van benne Amerikába vándorolt majd visszarért férj, akinek felesége beállott a paphoz gazdasszonyak, van benne szó a férj távollétében született gyermek meggyilkolásáról. stb. stb. Az Orsz. Pázmány-Egyesület védőirodájának módjában van megállapítani, hogy a hir. keretében a szentpéterfai papra vonatkozó pikáns izli gazdasszonyi részlet *közönséges hazugság és aljas rágalom*, mert — mint közüdomás — *Strassner József* szentpéterfai plebánosnak háztartásait édesanyja vezeti és gazdasszonya a nevezetnek sohasem volt.

— **A feltételes irás.** Egy-fajusi embert idéztek be valani ügyes-bajos dolgban a rendőrségre. A kapitány az atyafihoz intézett kérdések során megkérdezte:

— Tud-e irni, olvasni?
— Tudni tudok — felelte az atyafi de nem igen cselekszem.
— Hogy érti ezt?

Az öreg atyafi egészen lelkiismeretesen akar felelni és így válaszolt:
— Tudok én kérem, de csak — föltételesen.

— Hát az hogy megy? — tudakolta a kapitány.

— Hát csak úgy — magyarázta az öreg — hogy tudok én irni is, olvasni is, ha feltételezem az okuláért, de ha nem tételezem fel, akkor már nem tudok.

Szinészet.

Zsuffolt ház előtt került szíme szombaton *Lehár Ferencnek* a fővárosi Király színházban kétszárnyú több előadást megért operettje a „Cigányserzemek”. Az igazán szép zenéjü darabot mindvégig élvezettel hallgatta a nagyszámu közönség s egyes énekismékokat többször is megismételtette. Színpadon és nézőtérben egyformán vidám, élénk hangulat uralkodott az egész előadás alatt. Remekül énekel *V. Márkus Angéla* mint *Zorika*, frissen és kedvesen játszott *Kovacs Margit* Joán szerepében s pezsgő jökedvényben láttuk ismét *Szigeti Irén* mint *Körösházi Ilonát* Homoki Aladár színpadra vezetnyelt bandája mellett énekelni. Volt taps bőven s mindhármuknak egyformán kijutott belőle. Maszkban és játékban egyaránt kitünő volt *Miklósy Gábor* mint *Dragóti Péter* valamint a *Várdai Izsó* Mozási zsidója. Szépen énekel még *Arnold Antal* Józsi cigány szerepében és *Németh János* kő először hallottunk szerepet énekelni s jó volt *Kajetan* szerepében *Szekely Sándor* Hétfőn a darabot megismételték ismét elég szép közönség előtt.

Vasárnap a „Táncos huszárok” operett adták. A két Cigányserzemek közé beillesztett különben sem valami kitünő darab nem tudott közönséget vonzani. Az előadás a megszokott jó volt, a szereplők a kevés közönség előtt, is éppen olyan kedvelv és szépen játszottak mint bármelyik tét ház előtt.

Kedden ismét operett a „Halhatatlan lump” volt műsoron. Maga a darab most sem sokat ért s csupán az ügyes rendezés és a színészek pompás összejátéka tette elfogadhatóvá. Nagyon szépen játszott *Füdesz Vilmos* Ritter János szerepében s mint mindig, ugy ezuttal is remekül énekel *V. Márkus Angéla*.

Tegnap, szerdán *Farkas Imre* diaktörténete az „Iglói diákok” került szíme, s ma csütörtökön *Miklósy Gábor jutalomjátékul* a „Sárga lilium” van műsoron.

—y.

C S A R N O K.

New-York legnagyobb mulatóhelyén.

Coney Island.

Írt: Vértési Károly.

A Luna Parkon kívül, de még Coney Islandban, megnézem a Galveston szigetváros elpusztulásának a mutatóványát Texas államnak, gabonában, gyapjában, ez a legnagyobb kereskedő városa. Alapították 1838-ban. Közel 40.000 lakost számlált, mikor 1900. évi szeptember 8. napján egy borzasztó tengeri vihar alkalmával csaknem egészen elpusztult. Medréből kiltelt a tenger viz és olyan féktelen erővel csapta a rettenetes nagy hullámokat a parti városra, hogy a tengerárdat rombolta, recsegő-roppogva söpörte a házakat, 8000 ember életét vesztette. Ezek előre bocsátása után magáról a látványoságról néhány szót. Nagy mecérek, szem elől az egész város dombot képen, látszanak az utcák minden épület tisztán kivétel. Csendes a tenger pompás a tájkép, panorámája nagyszerű, perspektívás. Hajok érkeznek a kikötőben, mennek ki, a vasuti vonatok erre-arra futnak közötti villamos kucsi szalad a parton.

Zivataros borulat, korom sötétség támad az égen és a földön, rendkívüli vihar tör elő, nehéz felhők a méhükben rejtett tüzet szórják, ahova jut a tűz, gyujt. Gyors egymástutában ismétlődik a villámok, látható a fényes ostor, hallatszik a mennydörgés, megnyílik az ég. Féltemes. Megeged a zápor, nem lehet rajta keresztül látni; égszakadás, földindulás. Árhatlakok, a legnagyobbaknál is 2 — 3 mértelre magassabbak, közöttük a legnagyobb végigpáskolja a szigetet, pusztulás követi a hullámár nyomát. Nagy a víz erve, megvadultak az elemek, árviz veszedelem van. Mindezt látuk szem előtt halljuk az orkán süvöltését, a recsegést, roppogást, kivesszük, a sivító szélben a töredezett emberhangokat jajveszékést s teljes fogalmat alkothatunk magunknak a nagy katasztrófáról anélkül, hogy a veszedelem részletében volnánk.

Valóságos víz, valóságos hullámok, járó gőzök, égető tűz, a földrengést követő tengeresség, a gépezet és a villanyosság hi képeket adnak. Fogva tartják a nézőt.

Errebbre kerül egy-egy ilyen kiállítás, mutatóvány, még több vesznek be. Minden kifizti magát, ahol nagy a közönség részvétele.

Az amerikai vállalkozó szellem és a mérnöki tudomány, a város feltöltésével foglalkozik ezidőben, olvasom. Beton töltést raknak az alacsony parton, homokkal feltöltik s összevéve erőiket emelik az egész várost.

Szeri-száma nincs a mutatóványoknak Coney Islandon. Szébbnél szebbek azok. Nem győzők ki a nézessel és ha láttuk, sokra menne leírásuk.

(Folyt. köv.)

H A OLCSON és jó sikerrel akar hirdettetni, forduljon a Jász-Ujsághoz

A kat. Sajtóegyesület levélzáró-bélyegeinek

uj sorozata

már megjelent és kapható!
12 különböző kép!

4 színváltozat!

Megrendelők: a Kat. Sajtóegyesület központi irodájában:

Budapest, Ferenciek-tere 7.

V. lépcső, I. emelet.

I fü (120 db) ára 2.40 K. II db 2 fill.

A legkisebb mennyiség, melyet postán bérmentre küldenek, fél iv (60 db) ára 1.20 K.

Rendeljen belőlük utalványon és jelezze, hogy levélzáró-bélyegét kíván!

A pénz előre beküldendő!

Hitel nincs! Hitel nincs!

Vásárolja és terjeszse e

bélyegeket!

Szülők figyelmébe!

Frankfurti tanár: Dr Schöpfler
s kitűnő új gyógyszer, a

CALCARIN

(NÉMETORSZ.-BAN SAUERKALK)
segít gyermekek fogzásánál, szív-
görszénél, angolkóránál, csontbeteg-

ségeknél, sápkóránál. Sanyá gyermekek rövid idő a CALCARIN-től megerősödnek, gyermekek nők csont-, foglajdalmi, fogpusztulása azonnal megsejtnék.

Főraktár: **Szkomul Jenő**
gyógyszerész
UJSZÁS.

Rapható minden helybeli gyógyszerelőben.

Többszörös kintintésben részesült szenciációs háziszser

DR BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunkban is megjelent. Ez háziszser hatásában és erőikötésében felülmulhatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás, továbbá minden meghülés okozta bajok mint rheuma, köcsvény, csusz, ischiás, ízületi lob és zsátában szenvedők, végül fagyás okozta és égési sebek fájdalmainak megszüntetésére. :: :: KIVÁLÓ TESTÖNTLENTŐ ÉS TESTÖVŐ HÁZISZER.

KAPHATÓ városunkban a következő cégekknél: Bordás János gyógyszerüzletben és Hóji Vitmos kereskedésben. Jászárokszálláson: Szűcs Desző gyógyszerüzletben. Tiszaroffon Lénárd Desző fodrászüzletben. 1.20, 2.- és 2.50 koronás üvegekben. Készák:

Dr Borovszky R. orvos és Borovszky K.
Budapest, II. kerület Fő-úca 77/c. szám.

PÁRTOLJUK

a kat. sajtóegyesületet!

Az egyesület célja a kat. napi sajtót és jóirányú irodalmat feloldeni, versenyképessé tenni és a legszélesebb körben elterjeszteni. E végbéli szellemi és anyagi erőket mozgósít, a kat. társadalom szervezi és egy nagy sajtóalap létesítésére törekszik.

Tárgya lehet minden keresztény férfi vagy nő — a rendes tag féltékenként legalább 1 K (vagyis egész évre 2 K) tagdíjat fizet. — A jótévő tagok sorába tartozik aki évenként legalább 10 koronával járul az egyesület céljaihoz. — Alapító tagként szerepel az, aki egyszerre (vagy részletekben 2 éven belül) legalább 200 koronát ád az a magasztos célra. — Disztag címe illeti meg azt, aki legalább 1000 K összeget adományoz a sajtóalap javára.

Központi iroda:

Budapest,

Ferenciek-tere 7, V. lépcső, I. em.

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a Főútszelenő megrendelőimé tisztelettel értesíten, miszerint üzletemet I. évi május 1-én IV. Ferenc József-rahpart 9., I. em. helyezem át. Szíves tudomásul vételét kérvé

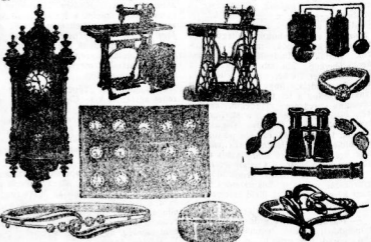
mély tisztelettel vagyok

Műts János

post. polgári és egyházi
ruhakészítő

Budapest, IV. Ferenc József-rahpart 9.

„PFAFF“ varrógép villanyerőre!!! Legelő és legtarisabb a világon. Öránként 3 fillet fogyaszt óriási munkaképesség mellett. Többet dolgozik, mint 10 más fajta varró gép. Bebizonyított dolog és ami fő, minden fáradság nélküli. — Ajánlja Singer-Central-Bobbín karikaháló-alkaros varrógépeit házi és ipari célokra. Nagy raktári tart. arany- és ezüst díszfárganyháló, mely ezüstmennükből, ékszerék, evőeszközök és nagy választékban. Elvállja toronyórák felállítását és javítását, felállítását és javítását. Falt-, álló-, inga-, omega- és ütőseborák nagy raktára. Európa összes gyárainak varrógépeiből nagy raktárt tartok, s így a varrógépek legolcsóbban nálam szerzethetők be. — Műhimzés és aplikáció munkákat ingyen tanítom. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítenek.

Spekonya Lajos

PLATTA ANTAL UTODA
órás, ékszerész és mechanikus
Jászberény, Jászkerületi Nép-
bank épületében.